

til. Vi har derfor ment med god Samvitighed, set fra et Landbrugssynspunkt, at kunne anbefale at bringe dette Offer for at faa de store Fordele, som er forbundne med Etableringen af dette store Elektricitetsanlæg. Vi har imidlertid taget det Forbehold, at vi ønskede, det skulde tages under Overvejelse, om det var muligt at bevare nogle af de bedste Enge, der ligger ved Gudenaå, og da særlig dem, der ligger nede i Nærheden af Tange, hvor selve Kraftstationen skal ligge. Der er nogle rigtig gode Overrislingsenge dels ved Gudenaå og dels ved Tange Aa, som der er Mulighed for ogsaa i Fremtiden at kunne bevare ved at forlægge den store Dæmning noget. Saafremt dette kunde realiseres, vilde der derved indvindes ca. 70 Tdr. Land rigtig gode Enge, og det er selvfølgelig dem, der har den største Betydning for hele det Areal, der er Tale om at lade Vandet gaa over. Og tillige tror vi ogsaa, at der er Mulighed for at bevare nogle Enge og nogle af de bedste Arealer oppe ved Andst ved Anlæg af Dæmningsværker, saaledes at de kunde fritages for Oversvømmelsen og bevares for Landbruget. Hvis dette kunde realiseres uden Skade for hele det store Anlæg, vilde en stor Del af Betænelighederne ved den store Oversvømmelse være indskrænket betydeligt. Det er jo nemlig væsentligst Engene og de Arealer, der ved Kultiveringsarbejder i Fremtiden kan udvikles til at blive Enge, der har Betydning og spiller den store Rolle. De flere Hundrede Tønder Land af den magre Sandjord, der kommer ind under Oversvømmelsen, repræsenterer ikke ret store Værdier. Derfor vil det heller ikke have nogen nævneværdig Betydning, om det Areal bliver indskrænket, saaledes at det ikke bliver 1,000 Tdr. Land, men maaske kun det halve Areal, som bliver oversvømmet, fordi den sidste Del af Oversvømmelsen tager den Del af Arealet, som har den mindste Værdi. Saafremt altsaa disse forskellige Foranstaltninger kunde sættes i Værk uden alt for stor Skade for det store Projekt, vilde Betænelighederne ved at overlade det forholdsvis store Areal, der her er Tale om, til Oversvømmelse, blive endnu mindre.

Der blev i 1914 indgivet et Andragende fra et privat Selskab om Koncession paa Anlæg af det store Værk, men det er ikke kommet til Udførelse. Der har ogsaa senere været arbejdet for at faa anlagt et mindre Værk ovenfor Kongens Bro, vel nærmest for at Folk i de nær-

meste Omegne af Gudenaå kunde faa Nytte af det og faa Elektricitet derfra, og der er jo indgivet Ansøgning om Koncession paa det mindre Værk. Uden at jeg i øvrigt skal kunne nærmere ind paa det, tror jeg nok at kunne sige, at skal vi virkelig have det fulde Udbytte og ogsaa den fulde Nytte af den Vandkraft, vi har i Gudenaåen, maa man vistnok gaa frem ad den Vej, som er foreslaaet i det fremsatte Lovforslag: se at samle det hele under eet og faa al den Energi, det er muligt at udvinde deraf, samlet under en fælles Ledelse, saaledes at forskellige Anlæg ikke skal komme til at karambolere med hinanden. Det vil derfor være nødvendigt, at man fra det store Værks Side har Viden om, hvorledes man kan raade og disponere over de store Vandmængder i Gudenaåen, saa at man ikke ved at stemme op et Sted kommer i Kollision med Udnyttelsen af Vandet længere nede. Derfor er jeg ogsaa tilbøjelig til at tro, at den Vej, som er anvist i det foreliggende Lovforslag: at Koncessionen gives til Kommunerne, dels Amtskommunerne og dels By- og Sognekommunerne, er den rigtige Vej at gaa. Nu er der foreløbig Tale om, at det er Aarhus Byraad og Viborg Amtsråd, som søger Koncessionen, men i Lovforslagets § 1 staar der jo, at de andre Amts- og Byraad i Viborg, Aarhus og Randers Amt skal have Ret til at slutte sig dertil. Det, som har Betydning for de Folk, der i den senere Tid har arbejdet særlig stærkt for at faa etableret det mindre Værk ovenfor Kongens Bro, er jo det, at der sikres Beboerne af Gudenaå-Egnene, det naturlige Opland, som ligger langs Gudenaåen i hele dens Løb, at de virkelig ogsaa ved et saadant Anlæg faar deres elektriske Forbrug derfra til en rimelig og overkommelig Pris, og de har været bange for, at naar ogsaa de store Byer kom med i Anlægget, vilde derved Elektriciteten blive fordyret. Det er rimeligt, at det vil ske. Selvfølgelig kunde man, hvis man udnyttede hele den elektriske Kraft, som er i Gudenaåens umiddelbare Nærhed, faa Elektriciteten billigere. Men det kan man nu en Gang ikke. Efter mit Skøn vil det være nødvendigt, at der til det store Projekt ved Gudenaå bliver knyttet andre store Elektricitetsanlæg i flere af de nærmeste Byer for at faa udnyttet hele den Kraft, som er til Stede, og som man gerne skulde have udnyttet i fuldt Maal. Jo mere effektivt man kan udnytte den samlede Kraft, desto billigere forholdsvis bliver ogsaa den Elek-